Zaterdag 12 September 1942

DAGBLAD

59ste Jaargang, No. 3700

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Sneeuw in de Caucasus...

Russen bezetten Sinyavino aan het Volkhov-front.

Novorossisk door Duitsers genomen.

Berlijn dreigt met repressailles tegen Britse bombardementen.

HET EINDE VAN DE ZOMER.

De sneeuw is beginnen te vallen in de hoge bergen van de Caucasus, terwijl de Duitse Alpinisten troepen zich een weg zochten te banen in de hoogten. Een bericht uit Moskou zeide, dat de sneeuw de gevechten thans meer ingewikkeld heeft gemaakt (Moskou, (AP) 12.9).

RUSSISCHE TEGENAANVALLEN

De Duitse radio meldde een felle Russische tegenaanval vooral tegen de wiggen, welke werden gedreven ten Noorden en Zuiden van Stalingrad (Londen, (AP) 11.9).

GEVECHTEN BIJ STALINGRAD STEEDS CRITIEKER.

Henry Cassidy seint uit Moskou:

Men schat, dat meer dan 1000 vliegtuigen en honderden tanks zijn betrokken bij de aanval op Stalingrad. Het aantal Duitse manschappen is ook verschrikkelijk toegenomen. De berichten verhaalden van een voortdurende aanvulling van de gehavende Duitse eenheden met nieuwe krachten en een Duitse toeneming in numerieke meerderheid.

In de slag bij Stalingrad hebben de Duitsers thans waarschijnlijk meer dan 500.000 man in het veld. Zij hebben hun krachten geconcentreerd op een betrekklijk nauw front.

De Duitsers gebruiken ook hun luchtmacht voor de aanval op Stalingrad. Zij brengen grote escadrilles samen om de slag door middel van bombardementen uit te voeren teneinde de wegen voor de grondstrijdkrachten schoon te vegen. De aanvallen op de frontlinies worden onmiddellijk gevolgd door charges met tanks en infanterie. Gedurende de laatste 24 uren — aldus „Rode Ster" — weerstonden de Russen de aanvallen van de Duitse luchtmacht en versperden zij de weg voor de vijandelijke troepen. De Duitsers slaagden er niet in in enige sector ten Zuid-Westen van Stalingrad door te breken. Ten Westen van de stad, waar volgens het Russische communiqué van de afgelopen nacht, het Rode Leger drie bewoonde punten moest opgeven, zou de terugtrekking der Russische eenheden, aldus „Rode Ster", veroorzaakt zijn door de biezonder machtige Duitse concentratie.

In een andere sector ten Westen van Stalingrad hoopten de Duitsers, weer volgens een bericht van „Rode Ster", twee bataljons infanterie en 23 tanks op tegen één enkele Russische afdeling, die een gehucht verdedigde. De tanks rukten verschillende malen op tegen het Rode leger, doch werden telkens teruggedreven door kanonnen. Een vijandelijke afdeling infanterie, die zich van de tanks had afgescheiden, leed zware verliezen en moest zich terugtrekken. Vervolgens probeerden de Duitsers de plaats aan de linkerzijde te nemen, doch daar werden zij begroet met een verwoed artillerie-vuur van een divisie, die dat punt bewaakte. De nazies liepen slechts nieuwe verliezen op.

„Pravda" zeide: „De oorlogsomstandigheden in het Westen hebben — door het gemis van een tweede front in Europa — den vijand alle mogelijkheid verschaft om al zijn macht tegen het Rode Leger te concentreren. Wij hebben slechts de slagen te incasseren van de Duitsers. Desondanks legde „Pravda" er de nadruk op, dat het nog mogelijk is de Duitsers tegen te houden.

Het bevel van „niet-terugtrekking" sloeg klaarblijkelijk op afzonderlijke terugtrekkingen zonder opdracht van het Hoofdcommando.

Het Russische middagcommuniqué verklaarde, dat een Sovjet-afdeling vermoedelijk het gehucht ten Zuid-Westen van Stalingrad heeft verlaten op bevel der hogere officieren. Dit toont aan, dat het Russische commando er niets op tegen heeft, dat men zich terugtrekke, waar er plaats is voor operaties en de terugtrekking de verdedigingsstellingen zal verbeteren. Het commando keurt evenwel de terugtrekkingen af, wanneer Stalingrad zelf wordt bedreigd (Moskou, (AP) 11.9).

RUSSEN BIJ MOSKOU IETS STERKER.

Het Russische offensief ten Westen van Moskou heeft de Sovjet-troepen door de Duitse mijnenvelden gebracht in de buitenwijken van het dorp X. Dit geschiedde onder een hevig vuur. „Rode Ster" deelde mede, dat aan het Westelijke front een andere slag gaande is om een krachtig versterkt Duits punt aan de bocht van een niet genoemde rivier. Bij een nachtelijke aanval stormden Russische tanks en infanterie op dat punt af en begonnen huis voor huis met de Duitsers af te rekenen. Van een aangrenzende sector wordt gemeld, dat de nazies uit een aantal gehuchten en dorpjes werden verdreven (Moskou, (AP) 11.9).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 11 op 12 September bestreden onze troepen den vijand ten Westen en Zuid-Westen van Stalingrad in het gebied van Mozdok en aan het Volkhovfront in het gebied van Sinyavino. Geen grote veranderingen vonden plaats in andere sectoren van het front."

Een aanvullend communiqué zegt: „Ten Westen van Stalingrad sloegen onze troepen de vijandelijke aanval af. De manschappen van een afdeling vernielden 6 Duitse tanks, 3 vrachtwagens met infanterie en doodden 180 Duitsers. Ten Zuid-Westen van Stalingrad hebben felle gevechten voortgang. In het gebied van Mozdok zetten de Sovjet-troepen de actieve operaties voort. Oorlogsgevangenen en materialen werden veroverd. Ten Noord-Westen van Stalingrad heeft een der Russische artillerie-batterijen ongeveer 2 compagnieën van de vijandelijke infanterie vernietigd.

In een sector van het Centrale (Moskou) front hebben de gevechten voortgang in de buitenwijken van een grote bewoonde plaats. Ten Zuid-Oosten van deze plaats hebben Duitse strijdkrachten van anderhalf regiment sterk met steun van 90 tanks een tegenaanval gedaan. De Sovjet-troepen weerstonden de aanval en hebben in een langdurig gevecht 49 vijandelijke tanks vernield. De Duitsers leden hevige verliezen. In het gebied van Mozdok voerden onze troepen actieve operaties" (Moskou, (AP) 12.9).

SOVJET-GUERILLA'S SABOTEREN IN NOORWEGEN.

Een bericht uit Moskou zeide, dat Sovjet-guerilla's diep in Noorwegen zijn doorgedrongen door modder en moerassen en dichte wouden. Het bericht zeide, dat een detachement onlangs drie treinen liet ontsporen, een brug opblies en alle pogingen verijdelde om die opnieuw te bouwen. Drie munitie-opslagplaatsen werden opgeblazen en meer dan honderd Duitsers werden gedood. Deze operaties hadden klaarblijkelijk plaats in het verre Noorden waar de Russen slechts een afstand van 50 kilometer zouden moeten oversteken om Noors gebied te bereiken. Verder naar het Zuiden op het Scandinavisch schiereiland zou er geen toegang tot Noorwegen zijn anders dan door het neutrale Zweden (Londen, (AP) 11.9).

DUITSE GENERAAL DOOD.

De radio van Berlijn zeide, dat Generaal Friedrich Wilhelm von Chappuis, Commandant van een legercorps aan het Russische front, in Maagdenburg is overleden (Londen, (AP) 11.9).

DE DUITSE RADIO DREIGT.

De Duitse radio dreigde met hevige repressailles voor de vernielende aanval in de nacht van Donderdag van de Royal Airforce en beloofde tegenaanvallen, welke de massa-aanvallen op Groot Britannië in de winter van 1940 en 1941 zullen overtreffen. „Wij zullen niet nalaten een antwoord aan onzen vijand te geven", verklaarde Kolonel Gertz, een zegsman van de nazie-luchtmacht in een radio-uitzending:

„Uitgebreide aanvallen op ongekende schaal zullen op Groot Britannië worden gedaan door zware nieuwe bommenwerpers", zeide hij. Er was geen aanwijzing van enige uitgebreide luchtactiviteit in de afgelopen nacht van de Royal Airforce, welke op 7 van de 10 voorgaande nachten boven Duitsland is geweest. De Britse radio zond intussen een gedetailleerd verslag van de aanval op Düsseldorf uit naar bezet Europa. Onder het program behoorde een reportage, welke werd gemaakt op een vliegveld van de Royal Airforce, waarin de aankomst van de bemanningen der bommenwerpers wordt beschreven en het laden van de vliegtuigen alsmede het geronk der machtige motoren (Londen, (AP) 12.9).

WILLKIE IN JERUSALEM.

De Noordamerikaanse Republikeinse Partij-leider Wendell Willkie, die Roosevelts Gezant is op een reis naar het Midden-Oosten en Rusland, bezocht den Britsen Hogen Commissaris Sir Harold MacMichael (Jerusalem, (AP) 11.9).

BRITSE SOLDATEN KRIJGEN VERHOGING VAN SOLDIJ.

Sir Stafford Cripps maakte in het Lagerhuis de verhogingen van het soldij van de leden van de gewapende diensten bekend, welke der Regering jaarlijks een bedrag van 43 millioen pond sterling zullen kosten (Londen, (AP) 11.9).

WALTER SMIT THANS EISENHOWERS STAFHOOFD.

Gemeld wordt, dat Brigadier-Generaal Walter Bedell Smit werd benoemd tot stafhoofd van Generaal Dwight Eisenhower, den opperbevelhebber van de Noordamerikaanse strijdkrachten in het Europese krijgstoneel (Londen, (AP) 11.9).

PRO-BRITSE BETOGING IN BEOGRAD.

Een zegsman van de Joegoslavische Regering deelde mede, dat 50 personen werden gedood en meer dan 500 gewond toen Duitse troepen op een menigte vuurden, welke een pro-Britse demonstratie hield na de overval op Dieppe. Hij zeide vernomen te hebben, dat de Duitsers dezelfde dag 2000 inwoners van Beograd arresteerden (Londen, (AP) 12.9).

50 BELGEN GEGIJZELD.

Het Britse nieuwsagentschap zeide in een bericht uit Stockholm, dat door de Duitse overheden 50 vooraanstaande Brusselse burgers als gijzelaars werden gearresteerd. Dit volgde op het werpen van een bom in een bioscoopgebouw tijdens het afdraaien van een Duitse film van het Russische front. Een meisje werd bij dat ongeluk gedood en verschillenden onder de toeschouwers werden gewond. De bezettende overheden hebben aan de gemeente Brussel bevolen de aangerichte schade te betalen en 5000 fietsen aan de Duitsers te leveren (Londen, (AP) 12.9).

3000 CRETENZERS WERDEN GEËXECUTEERD.

Een hoge officier, die uit Creta naar Palestina ontsnapte, deelde aan de uitgeweken Helleense Regering mede, dat 3000 Cretenzers door de Duitsers werden geëxecuteerd en een terrorisme „van het meest wrede karakter" voortduurt op het eiland. Dagelijks worden mensen gearresteerd en doodgeschoten. Hij verklaarde, dat de veroordeelde mensen gedwongen worden hun eigen graven te spitten en de bevolking gedwongen wordt de executies van haar mede-stadsgenoten bij te wonen (Londen, (AP) 12.9).

FRANS MINISTER TREEDT AF.

Bonnafous nieuwe Vichy-minister van Landbouw.

Van de Duitse radio:

Een bericht uit Vichy deelde mede, dat **Jacques Leroy Ladurie**, de Franse Minister van Landbouw en Voedselvoorziening, is afgetreden. Pierre Laval accepteerde zijn ontslag, en zeide, dat **Max Bonnafous**, die vroeger deze plaatsen bezette, tot Leroy Ladurie's opvolger zal worden benoemd (Berlijn, (AP) 11.9).

DE JAPANSE BEDREIGING.

Bepaalt de slag om Stalingrad het uitbreken van de Russisch-Japanse oorlog?

Een Chinese commentator zeide, dat het uitbreken van een gewapend conflict tussen Japan en Rusland afhangt van de uitslag bij Stalingrad. Japan zou misschien tegen Siberië oprukken, als het den Duitsers gelukt de Russische weerstand bij Stalingrad te overkomen, doch het zou zich daarvan onthouden indien de nazie-opmars op een mislukking afloopt. De zegsman zeide, dat het voor de Japanse leiders thans moeilijk is te beslissen waar men zal toeslaan, doch voorspelde, dat de opgeveer 6 divisies in Birma eerder tegen China zijn gericht, dan tegen Brits Indië. „Brits Indië kan voorlopig buiten beschouwing gelaten worden" zeide hij (Tsjungking, (AP) 11.9).

Het nieuws van vandaag.

Het communiqué van Moskou gaf te kennen, dat de verdedigers van Stalingrad hun verkorte linies hielden zonder nog een stap achterwaarts te doen gedurende meer dan 24 uren. Veldberichten spraken van sneeuw in de hoge Caucasus-bergen als een nieuwe aankondiging van het einde des zomers.

De Russen gaven toe, dat Novorossisk gevallen is, doch meldden de verovering van oorlogsgevangenen en wapenen in het gebied van Mozdok en winsten in de Centrale en Volkhovfronten in het Noorden. In het gebied van Mozdok heeft het Rode leger na een slag van 6 dagen alle bruggen over de rivier de Terek vernield, terwijl men een ijzeren ring sloot rond de vijandelijke eenheden, die thans naar de rivier worden teruggedrongen. De nazies slaagden erin een nieuwe oversteek te maken en de Russen in de flank te nemen, doch hun pogingen mislukten. Het legerorgaan „Rode Ster" gaf intussen te kennen, dat de Duitse verliezen bij Stalingrad de grootste zijn van de oorlog. Het blad beweerde, dat de fascisten op sommige plaatsen letterlijk tot hun knieën in het bloed lopen. Dit klinkt wel wat fantastisch, maar geeft toch te kennen, dat de verliezen groot zijn. De systematische aanvallen van de Duitsers worden over het algemeen stuk geslagen, hoewel de nazies op afzonderlijke plaatsen enigszins in de posities van de verdedigers doordringen. Ten Westen van Stalingrad bestookte de Duitse artillerie de troepen, die de toegangswegen tot een dorp verdedigden om alzo de weg voor te bereiden voor een reusachtige aanval. De aanval kwam spoedig, doch werd teruggeslagen. De kracht van de Russen beseffende, lieten de Duitse commandanten nieuwe strijdkrachten aanrukken voor een nieuwe aanval. Ook deze faalde. Nog 6 aanvallen werden gedaan. Het blad „Rode Ster" zeide, dat 1500 man en 30 tanks door de nazies op deze plaats verloren werden (blz. 1).

Op Madagascar maken de Britse troepen nog steeds voortgang. Zij dringen het land verder binnen in de richting van Tananarive en andere sleutelpunten van de Vichy-Franse kolonie. In Vichy is Laval boos over het verloop der gebeurtenissen. Hij vaart even hard uit tegen de Noordamerikanen als tegen de Britten. Besprekingen werden door hem gehouden met zijn cabinet en den Opperbevelhebber van Noord-Afrika (blz. 1).

Gedurende de nacht was er weinig luchtactiviteit aan het Westelijk front. Na de verwoestende aanval op Düsseldorf hadden de Britse bommenwerpers wel wat rust verdiend. In Duitsland is men erg verstoord en wordt er gedreigd met repressailles.

Snelle Britse voortgang op Madagascar.

Herriot protestesteert tegen pro-as politiek van Vichy.

OUD-PREMIER HERRIOT PROTESTEERT.

De nieuwsdienst van de Strijdende Fransen maakte bekend, dat de Franse oud-Premier Edouard Herriot heeft bedankt als lid van het Legioen van Eer. Hij zeide te hebben bedankt, omdat het kruis van die order na de dood van 2 Franse officieren, die in Rusland — vechtende onder het Duitse commando — zijn gesneuveld, aan hen is toegekend.

In een protest-brief aan Henry Philippe Pétain zeide Herriot: „Dit schijnt mij ondragelijk toe voor het Franse geweten en de toekomstige generaties zullen het ernstig beoordelen. Ik ben in 1917 gedecoreerd als Burgemeester van Lyon en heb het Ridderkruis ontvangen uit de handen van Clemenceau. Ik zou deze herinnering aan een voorbeeld van vurig patriottisme verraden, welk hij ons nagelaten heeft, indien ik deze decoratie zou behouden. Ik wens daarom niet langer te behoren tot het Legioen van Eer en ik zend U mijn ontslag" (Londen, (AP) 11.9).

Staatssecretaris Cordell Hull prees op warme wijze de moed en de vaderlandsliefde van Jean Jeanneney en Edouard Herriot, oud-Voorzitters van de Franse Senaat en Kamer van Afgevaardigden, die bij Pétain hebben geprotesteerd tegen de pro-as politiek van zijn Regering (Washington, (AP) 11.9).

BRITTEN OP MADAGASCAR RUKKEN VOORT.

Het communiqué, dat door den Britsen opperbevelhebber in Oost-Afrika werd uitgegeven over de operaties op Madagascar, luidt: „In de vroege morgen van 10 September hebben onze troepen uitgebreide landingen uitgevoerd aan de West-kust van Madagascar. Hieronder vallen ook het eiland Nossi Bé in het Noorden en de havens Majunga en Morondava, die verder in het Zuiden gelegen zijn.

Na geringe tegenstand veroverden onze troepen het eiland Nossi Bé. Te Majunga, waar de weerstand ook gering was, was die spoedig overkomen. De burgerlijke en militaire overheden kwamen overeen de stad over te geven. De landing bij Morondava in het Zuiden ondervond geen tegenstand en onze troepen rukken verder het binnenland in naar Mahah Toni. Terwijl deze landingen plaats hadden, bewogen onze troepen zich van het bezette gebied bij Diégo Suarez in Zuidelijke richting. De laatste berichten, welke Donderdag ontvangen werden, geven te kennen, dat zij een bevredigende opmars maken naar Ambanja aan de Westelijke kust (Londen, (AP) 11.9).

VICHY'S STERKTE OP MADAGASCAR.

Men voerde steeds onderhandelingen.

Robert Bunnelle seint uit Londen:

Een Britse militaire commentator zeide, dat er geen Franse strijdkrachten van Generaal Charles de Gaulle deel hebben aan de gecombineerde operaties op Madagascar. Het aantal manschappen van het Vichy-garnizoen op het eiland stelde hij vast op „niet meer dan 10.000 man troepen". Het grootste deel hiervan bestaat uit inlandse (Malagache) troepen onder blanke officieren en reserve-officieren. Slechts „een compagnie of twee van blanke troepen" zouden zich volgens den zegsman op het eiland bevinden.

Hij vertelde nog, dat men onlangs Japanse verkenningsvliegtuigen heeft gezien boven Madagascar. Men neemt aan, dat deze vliegtuigen afkomstig waren van vliegdekschepen, daar er geen Japanse luchtbasis bestaat, die binnen het bereik van het eiland gelegen is.

Ofschoon nog steeds onderhandelingen werden gevoerd tussen het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Regering op het eiland, „bestond er geen werkelijke basis voor onderhandelingen — aldus de commentator — zolang de nazie-druk op Vichy voortduurde" (Londen, (AP) 11.9).

LAVAL OVER DE STRIJD OP MADAGASCAR.

Uit Vichy:

Pierre Laval vertelde op een persconferentie, dat de Verenigde Staten „een gelijke verantwoordelijkheid" hebben als Groot Britannië inzake de aanval op Madagascar. Hij las een telegram voor van Gouverneur Hannet van Madagascar, waarin deze ontkende, dat het eiland werd gebruikt als een basis voor de As-landen.

Laval verklaarde, dat de aanmoediging, die door de Verenigde Staten aan Groot Britannië werd gegeven, den Verenigden Staten dezelfde verantwoordelijkheid geeft voor de aanval als Engeland. Laval deelde mede, dat Majunga door de Britten werd „overmeesterd" en vervolgde, dat de Franse strijdkrachten „zeer onvoldende zijn, hetgeen ik zeer betreur".

De Franse Premier verklaarde verder: „Dat de bezetting is toe te schrijven aan een militaire noodzaak, is een veronderstelling, die wel of niet kan worden ondersteund. Maar dat de Regeringen van de Verenigde Staten en Groot Britannië haar daad zouden willen rechtvaardigen door het opwekken van valse voorwendsels, is iets, dat ik niet kan ondersteunen" (Vichy, (AP) 11.9).

OP MADAGASCAR.

De radio van Vichy zeide, dat volgens de laatste berichten van Madagascar de Britse troepen de rivier Betseboka ten Oosten van Mevatanana hebben overgestoken in hun opmars naar de hoofdstad van Madagascar: Tananarive (Londen, (AP) 11.9).

LAVAL ONTVANGT DUITSEN VERTEGENWOORDIGER.

Pierre Laval ontving gedurende de dag den Duitsen Vertegenwoordiger in Vichy, Krug von Nidda. Ook had hij een lang onderhoud met Generaal Juin, Opperbevelhebber van de Noordafrikaanse troepen in tegenwoordigheid van den Secretaris van Oorlog Bridoux. Pétain is voor twee dagen uit de stad op een reis in het Ain Departement. De aanval van Madagascar werd in Vichy vergeleken met de Noordamerikaanse aanvallen op Rouaan (Vichy, (AP) 11.9).

JOODS NIEUWJAAR.

Gisteravond is in de Synagoge Mikvé Israël de aanvang gevierd van het Joodse jaar 5703. Dit feest behoort tot de Hoogtijden, in het Hebreeuws „Jamiem Noraiem" genaamd. Letterlijk betekent deze Hebreeuwse benaming „ontzagwekkende dagen". Het is de benaming van Rosj-Hasjana (Nieuwjaar; heden) en Jom-Hakipoeriem (Grote Verzoendag: 21 September as.).

Rosj-Hasjana, het joodse nieuwjaarsfeest, wordt gevierd op de eerste Tisjrie, de dag, waarop volgens de overlevering ook de schepping der wereld plaatsvond. Als „Jom Hadien", de dag des gerichts", waarop God elk jaar opnieuw het lot Zijner schepselen bepaalt, is het een ernstig feest.

De Thora noemt de eerste Tisjrie ook wel „Jom Teroenga", of: dag van bazuingeschal en schrijft den Joden het blazen op de sjofar die dag uitdrukkelijk voor. (Leviticus, 23: 24; Numeri, 29 1): „In de zevende maand, op de eerste der maand, zult gij een rust hebben, een gedachtenis des geklanks, een heilige samenroeping".

Met bazuinengeschal wordt God als koning gehuldigd naar het psalmvers (Psalm 98:6) „met trompetten en bazuinenklank: juicht voor het aangezicht des Konings, des Eeuwigen."

Het bazuinengeschal herinnert voorts

aan de offerande Izaks, door zijn vader Abraham reeds aan het altaar gebonden en ten dode bestemd, doch in wiens plaats op het laatste ogenblik de vader op de aanwijzing Gods een ram slacht;

aan de openbaring op de Sinaï, toen God temidden van donderslagen en bliksemschichten, waarbij machtige bazuinklanken werden vernomen, de Thora gaf, wier drager Israël zou worden;

aan onze profeten, de mannen Gods, die hun stem verhieven als het Sjofargeluid en wier grootse vermaningen door ons moeten worden ter harte genomen.

Het sjofar-geluid herinnert tenslotte aan de profetische voorspelling van Israëls nationaal herstel en de terugkeer uit de balingschap: „Te dien dage zal op een grote bazuin worden geblazen. Dan komen zij, die in het land van Asjoer verloren zijn en de verdrevenen in het land van Egypte en zij zullen zich nederwerpen op de heilige berg in Jeruzalem." (Jesaja 27:13).

De voornaamste Sjofar-toon van de dag, de klank, waaraan het Joodse Nieuwjaar zijn naam ontleent is de **Teroenga.** Het is een stotende of trillende toon, die de Joden op de dag des gerichts moet opwekken om te breken met een verleden van egoïsme, eigenwaan en ongerechtigheid en te strijden tegen alles, wat zou kunnen verleiden tot zulk een verkeerde levenswandel terug te keren, opdat men gelouterd zich met zijn God verenige.

De drie hoofdgedachten: de huldiging van God als Koning, de overdenking en herinnering en de opwekking tot bekering door bazuinengeschal zijn het, die aan de viering van Rosj-Hajana haar hoge betekenis geven. **De verdelinf van de sjofar-tonen in drie hoofdgroepen herinnert aan deze drievoudige gedachte.** Ook liggen dezelfde drie gedachten ten grondslag aan het Moesaf-gebed, waarin, na de bijbelverzen, die deze gedachten vertolken, tot God de bede gericht wordt: dat Zijn heerschappij over de gehele wereld erkend worde, dat de Almachtige zijn volk ten goede moge gedenken en het bazuingeschal late weerklinken voor Israëls bevrijding.

Hoe ernstig ook de betekenis van de dag des gerichts zij, hij mag evenwel geen treurdag zijn. De Joden vieren Rosj-Hasjana als een feestdag daar zij op de barmhartigheid en liefde Gods vertrouwen, die hen in genade zal opnemen.

Het is gebruikelijk om op de Rosj-Hasjana-avond bij het begin van de maaltijd een zoete appel in honing te dopen en daarvan te eten, hiermede bij de intrede van het Nieuwe Jaar symboliserend de wens, die in een kort gebed dan uitgesproken wordt, dat het den Almachtige moge behagen een „sjana towa oemtoekâ": een goed en zoet jaar te schenken.

De dagen van Rosj-Hasjana tot en met de Jom Hakipoeriem noemt men de „Asséreth jemé tesjoewâ", of: de tien bekeringsdagen. Op de Jom Hakipoeriem toch wordt de uitspraak over het lot der mensheid, zoals deze op de dag des gerichts geveld werd, door God verzegeld en men schrijdt daarom die ontzagwekkende dag in een stemming van boetedoening tegemoet.

Reeds in het begin van Israëls volksbestaan werd de 10e Tisjrie door God bestemd tot dag van vergiffenis en verzoening.

Toen Israël kort na de uittocht uit Egypte (± 1450 v. Chr.) en de openbaring op de Sinaï zijn God had verloochend en om het gouden kalf gedanst, dat het nu als zijn redder vereerde en als zijn God aanbad, verbrak Mozes de stenen tafelen, die voor Israël waardeloos waren geworden, aan de voet van de Sinaï. Israël had om zijn ondankbaarheid, trouweloosheid en afval de dood verdiend.

Doch Mozes, de trouwe verdediger van zijn volk, besteeg wederom de berg en bad voor het afgedwaalde volk. En God liet genaden voor recht gelden. Toen Mozes op de 10e Tisjrie opnieuw van de Sinaï afdaalde, had God vergiffenis geschonken en voor de tweede maal ontving Israël de „tafelen des verbonds" als bewijs van de genade Gods. Die dag nu werd door God bepaald als een dag van vergiffenis en kwijtschelding voor de toekomst, naar het Schriftwoord: „Want op die dag zal Hij verzoening voor u brengen om u te reinigen van al uw zonden."

CURACAO.

ERE WIEN ERE TOEKOMT.

Men schrijft ons:

Terecht wordt — wanneer daartoe een gerede aanleiding bestaat — menigmaal aan het inwijden van een nieuw of vernieuwd gebouw, kantoor e.d. enige aandacht besteed. Indien wij ons niet zeer vergissen, hebben wij nimmer ergens iets kunnen lezen over de vernieuwing, verbouwing van „ons" Stadhuis, en wel in het biezonder van „het Hof", alwaar, naar wij andermaal menen, de grootste veranderingen werden aangebracht. Een en ander is o.i. een enorme verbetering, speciaal met het oog op het feit, dat men **hier zo zeer gehecht is aan „een goede indruk"**, decorum en wat dies meer zij; en **terecht.**

Teneinde vooral niemand te passeren, willen wij geen namen noemen, doch bieden dengenen, die op enigerlei wijze hieraan hebben medegewerkt, gaarne onze welgemeende gelukwensen aan! Men zou thans werkelijk voor genoegen „naar het Stadhuis" of „voor den Rechter" komen. Onze gelukwensen komen wat laat, doch: „Beter laat dan nooit"! En o.i. was het wel eens goed hiervoor nog eens even de aandacht te vragen, ondanks het gezegde: „Goede wijn behoeft geen krans!"

VERENIGINGSNIEUWS.

— K.S.C.: Voetbal: Zondag, 13 September 10.— uur Vitesse Jr.— Olympia; 11.— uur E.D.O. — Unidos; 15.15 uur De West —D .S.C.; 16.30 uur Caribe — Sithoc.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen van 12 September 18 uur af tot 13 September 20 uur door den gouvernements-geneeskundige J. de J. Arends, arts, Bargestraat 53, telefoon No. 2140.

NEDERLAND.

BARBAARSE WREEDHEID.

Weer is een groot aantal Polen, Joegoslaven, Denen en Nederlanders door de Duitsers naar Noorwegen gebracht om daar voor de Duitsers bergwegen aan te leggen. Er bevinden zich tal van hoogleraren, artsen, advocaten en priesters onder hen.

NEDERLANDSE VLIEGERS IN ACTIE.

Een Nederlands luchtescader heeft een aanval gedaan op een vijandelijk convooi onder de Nederlandse kust. Het grootste schip kreeg een voltreffer. Andere werden in brand gebombardeerd. Alle Nederlandse vliegers keerden ongedeerd terug.

1.000.000 SIGARETTEN.

In de nacht van 31 Augustus op 1 September heeft de Raf 50.000 roodwit-blauwe pakjes van 20 sigaretten elk over Nederland uitgestrooid ter ere van Koninginnedag. Edam, Monnikendam, Egmond, Hoorn, Texel en Vlieland kregen het grootste deel van dit om vele redenen welkome geschenk. Op de pakjes stond gedrukt: „Houdt moed, de overwinning komt."

ROST TE KIEV.

Een delegatie onder leiding van den Duitsen Freiherr van Haarden is te Kiev aangekomen. Onder de N.S.B.-leden dezer delegatie, bevinden zich Rost van Tonningen en de directeur-generaal van de landbouw Ruyter.

WERELDNIEUWS

DUIKBOTEN BIJ CANADA TOT ZINKEN GEBRACHT.

Frank Lowe, een Canadese journalist, meldde van een vliegveld aan de Canadese Oostkust, dat de statistieken over de operaties van deze zomer aantonen, dat ter hoogte van de Canadese Oostkust door bommen meer duikboten tot zinken werden gebracht, dan er Geallieerde schepen door duikboten naar de zeebodem werden gejaagd. Lowe zeide, dat de gegevens omtrent de zinkingen zijn opgesloten in de geheime dienst van het hoofdkwartier van de basis (New York, (AP) 11.9).

BELGIË ONDER NAZIE-BEZETTING.

Berichten die uit bezet België worden ontvangen, bevestigen de mening, dat de mogelijkheid van een Geallieerde invasie in Europa den Duitsers grote onrust baart. Speciale maatregelen zijn door de nazies getroffen om de orde te handhaven. Generaal Von Reeder, Hoofd van de Duitse Militaire Administratie in België, heeft in de onder Duits toezicht staande nieuwsbladen een bekendmaking doen uitgeven, waarin wordt verklaard, dat er strenge maatregelen zullen worden genomen tegen degenen, die de geest van tegenstand bij de bevolking aanwakkeren. In zekere districten, waar de Belgische officieren werden gedemobiliseerd en daardoor niet werden gearresteerd, is thans bepaald dat deze officieren zich bij de 'kommandantur' moeten aanmelden. Gemeend wordt, dat deze een drastischer poging is om degenen, die guerilla's zouden kunnen oprichten en leiden beter in het oog te houden. Langs de hele kust staan de Duitse batterijen klaar voor elke gebeurlijkheid. Zij zijn uitgerust met kanonnen van licht, zowel als van zwaar caliber om de landing van Commando's tegen te gaan. Zwaarder kanonnen hebben tot taak de Britse oorlogsschepen op een veilige afstand af te houden. Tevens kunnen de zwaarste kanonnen verplaatst worden voor het gebruik tegen grote schepen.

Onmiddellijk achter de kuststreken strekt zich een defensie-zone uit, waar zich infanterie-stellingen bevinden, die speciaal aan het terrein zijn aangepast. Achter deze zone treft men de gemotoriseerde reserves. De wegen zijn ontworpen door de Todt-organisatie waardoor de troepen in staat zijn zich snel te bewegen.

Tot April 1941 was het aantal bezettingstroepen in België tussen de 750.000 en 800.000 soldaten. Sinds de Russische campagne zijn er echter vele regimenten weggehaald. Geschat wordt, dat thans in België een bezettingsstrijdmacht gelegerd is bestaande uit slechts 27.500 Duitse soldaten. Sedertdien zijn er verschillende nieuwe afdelingen aangekomen, doch haar kwaliteit is middelmatig. Zij bestaan uit manschappen die ernstig hebben geleden door de winter in Rusland terwijl hun moreel thans zeer laag is. Een voorbeeld hunner moreel wordt aangetoond in een bericht uit Binche. Een aantal soldaten had zich in een café verzameld waar zij een gesprek openden over de militaire toestand. De café-houder, bang over de resultaten van dergelijke gesprekken, weigerde hen te bedienen. De soldaten besloten toen het café te plunderen. De politie kwam tussenbeide en trachtte vruchteloos de orde te herstellen toen enige officieren en verschillende soldaten op het toneel verschenen. Een grote ruzie was hiervan het gevolg.

Dergelijke incidenten worden telkens gemeld. Soldaten, die terugkeren van het Russische front, hebben meermalen Duitse burgers en overheden van het bezettingsleger aangevallen, hen uitgescholden voor plichtverzaker en dienstontduiker en openlijk verklaard niet het minst te voelen om terug te gaan naar het front. Te Westende-Bad werden drie inbraken met wapengeweld door Duitse soldaten gemeld. Het Vlaamse ondergrondse blad „Vrij" meldde verschillende ruziepartijen tussen Duitse soldaten onderling.

In België werd een decreet uitgevaardigd, waarbij het verboden werd in bossen te roken. Dit verbod was uitgelokt door de ontelbare branden, die door saboteurs werden gesticht met het doel telefoonpalen en andere Duitse verbindingsmogelijkheden te vernielen. Deze branden worden niet slechts beschouwd als een middel om de Duitsers te hinderen, doch ook als signalen aan de vliegers van de Raf, die er dan ook een dankbaar gebruik van weten te maken. Ook bepalingen omtrent verduistering werden strakker aangehaald.

Uit de Pers:

EEN MILLIOEN JODEN VOOR DE GEALLIEERDE ZAAK.

De Hebreeuwse pers meldt, dat naar schatting nagenoeg een millioen Joden in de geallieerde legers heeft deelgenomen.

Dat zij daar in het algemeen niet bepaald de gemakkelijkste werkjes doen, blijkt uit het feit, dat alleen in **Rusland** reeds 600.000 Joden gemobiliseerd zijn, van wie er niet minder dan 250.000 aan het front vechten.

Het is verder bekend, dat vele duizenden Joden behoorden tot de troepen, die verwoede gevechten leverden in **Abessinië, Libye, Syrië, Egypte, Hellas** enz.

In Tel-Aviv zijn verlies-lijsten gepubliceerd met de namen van soldaten en officieren, die bij de gevechten in Libye zijn gesneuveld of die vermist worden. Hoewel de Britse pers nog steeds spreekt van „Palestijnse" troepen zonder verdere aanduiding, blijkt dat de op de verlies-lijsten voorkomende namen, op een enkele uitzondering na, alle die van Joodse vrijwilligers uit Palestina zijn.

In het guerilla-leger der **Vrije Serben** van generaal Michailovitsj vechten 12.000 Joden. Dit aantal wordt steeds groter, daar blijkens berichten in de dagbladen (zelfs in de naziepers)! — nog geregeld Joden kans zien uit de naburige bezette landen naar Joegoslavië te vluchten. (Mikve Israel).

Levendige actie op Nieuw Guinea.

Vlootgevechten op de Noordzee.

KNOX ZAL NAAR ZUID-AMERIKA GAAN.

JAPANNERS EN GEALLIEERDEN GEBRUIKEN NOG MEER VLIEGTUIGEN BIJ DE STRIJD OP NIEUW GUINEA.

Australische troepen, die goed met de bajonet weten om te gaan, hebben de snelle Japanse opmars in de richting van Port Moresby tot staan gebracht in snelle gevechten van man tegen man. Deze gevechten duren nog voort op de Zuidelijke hellingen van de Owen Stanley gebergten op 70 kilometer van de belangrijke Geallieerde basis. Het communiqué zeide, dat de Japanners jongstleden Donderdag niet konden oprukken van Efogi uit, dat zij de dag tevoren bereikt hadden na een opmars van 19 kilometer over de hoge bergen. Het gaf echter te kennen, dat de slag geen beslissende phase heeft bereikt.

Premier John Curtin verzekerde intussen het Australische Huis van Afgevaardigden te Canberra ervan, dat het Geallieerde Commando plannen heeft gereed gemaakt om de situatie op Nieuw Guinea te stabiliseren. Hij verklaarde, dat volgens de laatste inlichtingen van het front deze plannen worden uitgevoerd. Curtin zeide, dat hooggeplaatste Geallieerde officieren kort geleden Nieuw Guinea hadden bezocht om het probleem te bestuderen. De gevechten bij Nieuwe Guinea concentreren zich rond het smalle bergpad ten Zuiden van Efogi, doch de moeilijke verbindingen met het front maakten het vrijwel onmogelijk biezonderheden van de actie te vernemen. Het scheen echter duidelijk, dat zowel de Japanners als de Geallieerden veel meer strijdkrachten gebruiken dan vroeger gewikkeld waren in de gevechten op Nieuw Guinea.

MacArthurs Hoofdkwartier zeide, dat Geallieerde vliegtuigen hevig de zwakke Japanse verbindingslinies bombardeerden. Deze Japanse verbindingslinies strekken zich van Efogi over de bergen uit naar de vijandelijke bases in de sector van Buna en Gona aan de Oostelijke kusten van Nieuw Guinea. Er werd in de berichten van het front geen melding gemaakt van Japanse luchtactiviteit en het scheen, dat Geallieerde vliegtuigen zonder ernstige weerstand van vijandelijke gevechtsvliegtuigen opereren.

Australische troepen in een sector, waar de Geallieerde vliegtuigen van geringe hoogte de Japanners met machinegeweervuur bestookten, telden later meer dan 160 lijken van vijandelijke soldaten. Deze lagen in de wildernis verspreid. Vele Japanse scherpschutters met groene uniformen werden uit de bomen geschoten door laagvliegende Geallieerde vliegtuigen, die de toppen van de bomen afsneden met een moorddadig vuur van hun machinegeweren en kanonnen. Op sommige plaatsen werden rijen van bomen zo snel beschoten door de Geallieerde vliegtuigen, dat zij na hun „behandeling" veel meer leken op hoge heggen (MacArthurs Hoofdkwartier in Australië, (AP) 11.9).

„WIJ ZULLEN NIEUW GUINEA HOUDEN."

De Australische Minister van Marine Makin zeide in een rede te Newcastle „Wij zullen Nieuw Guinea houden. Wij zijn daar sterk genoeg om elke nadering van den vijand bij onze voornaamste centra te weerstaan. Wij staan echter tegenover een slimmen, goed georganiseerden vijand en zullen alle hulpbronnen nodig hebben om onze posities te behouden (Sydney, (AP) 12.9).

HET DUITSE COMMUNIQUÉ.

Het communiqué van het Duitse Hoofdcommando, luidt:

„De aanvallen, die door de Duitse en Geallieerde troepen werden ondernomen in de sectoren van Novorossisk en Terek hebben steeds grotere terreinwinsten tot resultaat. De slag in het versterkte gebied bij Stalingrad woedt nog voort. De Duitse troepen hebben de versterkte stellingen ten Zuiden van Stalingrad doorgebroken en de rivier Wolga bereikt. De Russische aanvallen, welke tot doel hadden de Duitse druk te verlichten, liepen alle op niets uit. Formaties van Duitse vliegtuigen voerden hevige aanvallen uit op de sterke punten van de vijandelijke weerstand en op concentraties van Russische troepen.

De aanvallen in het gebied van Rzhev hadden plaatselijke successen ten gevolge. De Russen leden verschrikkelijke verliezen bij hun tegenaanvallen en verloren 2 tanks. Hernieuwde vijandelijke aanvalspogingen ten Zuiden van het Ladoga-meer en bij Leningrad werden verijdeld. Bij hun pogingen om de rivier Neva over te steken verloren de Russen 25 boten.

Na haar sporadische en ondoeltreffende aanvallen in de loop van de dag, heeft de Britse luchtmacht in de afgelopen nacht verschillende plaatsen in West-Duitsland aangevallen. De aanvallers veroorzaakten vele grote branden en schade aan gebouwen — in het biezonder in de woonwijken van Düsseldorf. Onder de burgerbevolking zijn er slachtoffers te betreuren. Volgens tot dusver verkregen inlichtingen hebben nachtgevechtsvliegtuigen en het afweervuur drie aanvallende machines neergeschoten.

Boven het Nauw van Calais en de Noordzee schoten lichte Duitse zeestrijdkrachten drie Britse vliegtuigen neer. Ter hoogte van de Britse Zuidkust werd een Britse patrouille-boot hevig aangevallen en beschadigd door lichte Duitse bommenwerpers, Tijdens een aanval op een Duits convooi, dat door het Kanaal voer, plaatsten de Duitse escorterende strijdkrachten zulke zware treffers op een der aanvallende boten, dat zij als verloren kan worden beschouwd. Tevens werden enige andere boten beschadigd. Een afdeling gevechtsvliegtuigen van de Luftwaffe behaalde in de afgelopen nacht haar 1000e overwinning in de lucht" (Berlijn, (AP) 11.9).

ACTIE OP DE NOORDZEE.

Een communiqué van de Britse Admiraliteit zeide het volgende:

„In de vroege morgen van heden ontwikkelde zich een serie gevechten nabij de Nederlandse kust tussen onze lichte kustvaartuigen en een vijandelijk convooi en het escorte daarvan alsmede met de dekkende strijdkrachten, bestaande uit e-boten, r-boten, een gewapende treiler en een groot luchtafweerschip.

Het resultaat van deze gevechten is, dat een vijandelijke tanker vernield werd, een groot luchtafweerschip waarschijnlijk vernield werd, een gewapende treiler en op zijn minst 6 eboten of r-boten ernstig beschadigd werden. Wij verloren een motorkanonneerboot en verloren enkele manschappen. De naaste bloedverwanten worden zo spoedig mogelijk daarvan in kennis gesteld" (Londen, (AP) 11.9).

DE AREND-ESCADRILLE.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat de vernietiging van 73 vijandelijke vliegtuigen kan worden toegeschreven aan drie Arend-escadrilles van de Royal Airforce. Bijna al deze overwinningen werden behaald gedurende operaties boven het Nauw van Calais en het Noordelijke deel van Frankrijk. Zij hebben aan vele luchtgevechten deel genomen, sedert de oorspronkelijke escadrille meer dan een jaar geleden drie Messerschmitts boven Frankrijk naar beneden schoot, toen zij de bommenwerpers van de Royal Airforce escorteerden op de eerste vlucht van de Amerikanen (Londen, (AP) 11.9).

DUITS VLIEGTUIG BOVEN IJSLAND.

Donderdag werd IJsland weer aangevallen door een alleenvliegend Duits vliegtuig. De aanvaller beschoot een winkel en een huis in een dorp aan de Oostelijke kust, alsmede enige landarbeiders en twee vissersboten. Het Noordamerikaanse leger deelde mede, dat het vliegtuig geen bommen afwierp. Lichte schade werd aangericht, doch niet aan militaire objecten. Er vielen geen slachtoffers (Reykjavik, (AP) 11.9).

BOVEN DE ENGELSE KUSTSTREKEN WAS HET KALM.

Het communiqué van de Britse Ministeries van Luchtvaart en Binnenlandse Veiligheid luidde: „Er heerste gisteravond slechts een geringe vijandelijke luchtactiviteit boven de kuststreken van Oost-Engeland. Er zijn geen berichten, dat de Duitsers bommen hebben afgeworpen (Londen, (AP) 12.9).

DRUKTE IN GIBRALTAR.

Berichten uit Vichy maakten bekend, dat er in Gibraltar een „buitengewone drukte" heerst door patrouilleboten en het aankomen van twee Vliegende Forten (Londen, (AP) 12,9).

NIEUW ITALIAANS SLAGSCHIP IN DE STRIJD.

De mogelijkheid van een nieuwe bedreiging voor de Geallieerde operaties in de Middellandse Zee werd aangegeven door de gezaghebbende verklaring, dat het Italiaanse slagschip „Roma" tegen deze tijd „in actieve dienst" zou moeten zijn. De bron deelde mede, dat volgens de laatste beschikbare gegevens de Italianen tijd en kans hebben gehad om dit 35.000 ton grote slagschip, dat in 1940 te water werd gelaten, verder af te maken (Londen, (AP) 12.9).

GIBRALTAR IS PARAAT.

Geheel de wereld weet, welk een grote rol de Rots van Gibraltar vervult bij het handhaven der verbindingslijnen over zee van het Britse Gemenebest. Gibraltar, dat machtige fort, staat als trouwe wachter bij de Westelijke poort der Middellandse Zee. Gibraltar is reeds bijkans 230 jaar in het bezit van Groot-Brittannië en nog heden ten dage wordt er hard gewerkt om zowel de offensieve als de defensieve waarde daarvan te verhogen.

De Rots bestaat uit harde grijze kalk. De wijze, waarop de Rots versterkt is, moet natuurlijk geheim blijven, maar wel kan gezegd worden, dat er tot zeer grote diepte gangen in geboord zijn.

Deze boringen geschieden thans door Britse genietroepen, die daar in Augustus 1940 gedetacheerd zijn. Later kwamen Canadese genietroepen zich bij hen voegen. Deze genietroepen gebruiken de modernste boorinstrumenten. De kalksteen, die daardoor vrijkomt, wordt gebruikt om bestaande gebouwen tegen bom-explosies te beschermen en ook voor de bereiding van cement, dat nodig is bij het inrichten van een nieuw vliegveld.

De Britse genietroepen hebben vrijwel zonder uitzondering oorlogsroutine opgedaan. Het zijn uitsluitend gewezen mijnwerkers of personen, die vroeger in de ijzer-industrie, dan wel in steengroeven hebben gewerkt. Zij komen uit de mijngebieden van Schotland, Northumberland, Durham, Midden-Engeland, Zuid- en Noord-Wales, uit de steengroeven van Cumberland en uit de metaalmijnen van Cornwall.

BRITSE SCHEPEN TOT ZINKEN GEBRACHT?

De radio van Oslo deelde mede, dat een Brits oorlogsschip, een duikboot en een patrouille-boot gedurende de laatste 24 uren werden tot zinken gebracht in het kanaal van Mozambique [tussen de Afrikaanse Oostkust en Madagascar]. De uitzending verstrekte geen verdere biezonderheden (Londen, (AP) 11.9).

KNOX GAAT NAAR ZUID-AMERIKA.

Secretaris Frank Knox van de Noordamerikaanse Marine deelde mede, dat hij een delegatie zou leiden naar Rio de Janeiro en andere Zuidamerikaanse landen binnen de volgende 6 weken of 2 maanden. Knox zeide tot de pers, dat hij zou worden vergezeld door den Onder-Secretaris van Marine James V. Forrestall, die pas is teruggekeerd van een reis van 26.000 mijl over het gehele gevechtsgebied in de Stille Oceaan.

Knox zeide, dat de reis een „algemene inspectie-tocht van alle Zuidatlantische bases zal zijn evenals een bezoek aan de belangrijke Latijns-Amerikaanse steden. „Ik ben van plan alles ten Zuiden van hier in de Atlantische Oceaan goed te zien", zeide hij (Washington, (AP) 12.9).

BRAZILIAANSE POLITIE TREEDT KRACHTIG OP.

De Braziliaanse Politie heeft bij plotselinge overvallen in verscheidene delen van Brazilië's „klein Duitsland", vele arrestaties gedaan en overvloedige voorraden van wapenen, propaganda en radio-uitrusting in beslag genomen. Aan 2 onwettige radiozenders, welke zich in handen van nazie-agenten bevonden, werd het zwijgen opgelegd. De autoriteiten namen een geheime radio in een fabriek nabij de stad San Bento in beslag. Een tweede zender werd gedemonteerd in een kerk van de stad Biguassu, waar de Vicarius Anthony Clondick werd gearresteerd. De autoriteiten zeiden, dat een deel van de radio-benodigdheden werd gevonden, verborgen onder het altaar van de kerk

De Politie zeide, dat de Duitser Alfred Bueschele waarschuwd was, toen hij gearresteerd werd in een fabriek te San Bento en schreeuwde: „Spoedig zullen wij het den Brazilianen betaald zetten." Onder de vele gearresteerden bevond zich de Duitse priester Francis Demann, die met andere Duitsers ervan beschuldigd wordt de Katholieken te hebben beledigd en uit de congregatie van de stad Mariana te hebben verdreven, omdat zij hebben deel genomen aan anti-nazie demonstraties. De autoriteiten zeiden een aantal groepen te hebben opgebroken, die nachtelijk instructies kregen van radio Berlijn en een overlegde campagne voeren, waarbij de Braziliaanse Regering wordt beledigd en gedreigd (Florianapolis, (AP) 11.9).

DE SPAANSE GROEPEN OP CUBA.

De leidende Spaanse groepen in Havana publiceerden een verklaring, welke door President Batista van Cuba werd afgelegd, zeggende: „Indien de Spaanse Regering de vergissing mocht begaan Spanje in de oorlog te slepen of op andere wijze de as te begunstigen gelijk zij thans doet, is onze beslissing reeds genomen: wij zijn en zullen aan Cuba's zijde blijven" (Havana, (AP) 12.9).

„AMERIKA IS GEEN ZWAKKE VIJAND".

Van de Japanse radio:

Admiraal Sankitsji Takahaisji, de vroegere opperbevelhebber van de Japanse gecombineerde vlootstrijdkrachten, zeide in een vraaggesprek met het blad „Nitsji Nitsji", dat de Japanners niet de fout moeten begaan de Verenigde Staten als zwak te beschouwen. De Japanse overwinningen in de Stille Oceaan kunnen niet worden toegeschreven aan een zwakheid van de Verenigde Staten, doch aan de gelijke oefening en voorbereiding van de Japanse strijdkrachten. De spreker zeide, dat de Verenigde Staten zich voorbereiden op een lange oorlog. De Japanners moeten daarom niet vrijmoedig zijn, doch zich klaar maken voor alle onvoorziene gebeurlijkheden (Tokio, (AP) 11.9).

WAAROM TOGO ERUIT GING.

Een verklaring, die door de Japanse ambassade te Kuibysjev [Ruslands voormalige tijdelijke zetel der regering —Red.] aan de neutrale diplomaten aldaar werd gegeven, deelde mede, dat Togo's oppositie tegen een hervorming van de Japanse Regering de oorzaak is geweest van zijn verwijdering uit het Japanse cabinet. De verklaring zeide, dat het Japanse Ministerie van Buitenlandse Zaken in twee afdelingen zou worden verdeeld: een die de betrekkingen betreffende de landen in het Verre Oosten waarneemt, en de andere, die de zaken met de rest van de wereld zal hebben te behartigen. De verdeling zou ongeveer iets zijn, zoals de Engelsen hun belangen verdelen tussen een Ministerie van Buitenlandse Zaken en een Ministerie van Koloniën (Moskou, (AP) 11.9).

In New York is men van mening, dat deze verklaring is uitgegeven met de bedoeling om elk ongemak van Russische zijde omtrent het ontslag van Togo uit de weg te ruimen.

De Japanse cabinetscrisis werd overal in het buitenland beschouwd als een mogelijke voorbode van een Japanse aanval op Siberië (New York, (AP) 11.9).

GEEN DIENSTPLICHT VOOR 18- EN 19-JARIGEN.

Op een persconferentie was Roosevelt van mening, dat het niet nodig zou zijn jongemannen van 18 en 19 jaar in de strijdkrachten op te nemen door dienstplicht vóór het volgend jaar. Mannen van 20 jaar zijn thans de jongste, die door de dienstplicht worden ingelijfd. Jongeren mogen echter als vrijwilliger dienst nemen. (Washington, (AP) 11.9).

EEN BOTSING IN DE PROVINCIE HUPEH.

Een communiqué van het Chinese Hoofdcommando bevestigde het bericht omtrent een botsing in de provincie Hupeh waar een aanvallende vijandelijke strijdmacht „met ernstige verliezen zou zijn teruggevallen" toen deze poogde in Zuidwestelijke richting op te rukken langs de rivier Yangtze in de richting van Kuanyintsjow (Tsjungking, (AP) 12.9).

WEER EEN AANVAL OP TOBRUK.

Gemeld wordt, dat Geallieerde zware en middelzware bommenwerpers Tobruk Donderdagnacht wederom bestookt hebben. Branden en ontploffingen werden waargenomen in het doelgebied (Caïro, (AP) 11.9).

MAX SCHMELING GEEN BEROEPSBOKSER MEER.

De Duitse radio zeide, dat Max Schmeling heeft bekend gemaakt, dat hij het beroepsboksen heeft opgegeven. Schmeling werd gewond in de slag van Creta en bevond zich onder de Duitse parachutisten die op het eiland landden (Londen, (AP) 12.9).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Met de Noordamerikaanse vloot nabij de Salomonseilanden:** Clark Lee seint in een vertraagd telegram van 25 Augustus, dat Noordamerikaanse vliegtuigen een grote Japanse strijdmacht op zee gedeeltelijk hebben verpletterd en afgeslagen. Deze strijdmacht poogde in een slag van twee dagen de Zuidoostelijke eilanden van de Salomons Archipel te heroveren. Vele Japanse schepen werden beschadigd, waaronder een vliegdekschip, 2 torpedojagers en een duikboot en bijna 100 vliegtuigen werden neergeschoten.

— **Caïro:** Het communiqué van Caïro meldt, dat de patrouille-activiteiten voortduren. In de Zuidelijke sector bestreed de Britse artillerie de vijandelijke posities.

— **Londen:** Het communiqué van den Britsen Opperbevelhebber in Oost-Afrika luidt als volgt: „Sedert haar succesrijke landingen op de Westkust van Madagascar hebben onze verscheidene colonnes belangrijke vooruitgang gemaakt naar het binnenland van het eiland. Gisteren bereikte de meest Zuidelijke colonne van Morondava de omstreken van Mahaho, waar de operaties met goed resultaat worden voortgezet. Op de weg van Majunga naar Tananarive hebben onze troepen de grote keten bereikt op 210 kilometer van Majunga. De Zuidwaartse opmars langs de Westkust werd gedurende de dag vertraagd door vernielde bruggen, doch tegen de avond bevonden wij ons op 32 kilometer van Ambanja. Onze patrouille stiet op een punt op machinegeweervuur, doch er waren geen verliezen te betreuren. Gedurende de dag bezetten wij ook Vohenar aan de Noordoostelijke kust zonder weerstand".

— **Londen:** Een militaire commentator verklaarde, dat de operaties op Madagascar „zeer goed" gaan. Hij zeide, dat het succes te danken is aan de goede voorbereidingen en de uitstekende uitvoering van de plannen. De commentator zeide, dat er enige beschieting was gedurende de landingsoperaties.

— **Vichy:** Uit Parijs wordt gemeld, dat de politieke organisaties onder leiding van Déat en Doriot een „enkele partij" hebben gevormd, welke bekend zal staan als het Nationale Revolutionnaire Front en haast alle collaborationistische bewegingen van de bezette zone zal omvatten.

ARUBA.

ONZE ONDERGRONDSE RIVIER.

Men is steeds bezig te boren en pijpen in de Arubaanse bodem te slaan. De laatste dagen kon er niet veel gewerkt worden, doordat men moeilijkheid had met de staaldraadkabel die een paar keren doorbrak. Bovendien raakten de buizen op, welke door de olie maatschappij moesten worden aangevuld, hetgeen de werkzaamheden erg bemoeilijkte.

Dinsdag was de diepte ongeveer 936 voet, zodat men slechts ongeveer 6 voet geboord heeft gedurende de laatste dagen. De aardformatie is ongeveer hetzelfde, alhoewel het zogenaamde drijfzand zwarter geworden is en groter hoeveelheid mica-achtig stofdeeltjes schijnt te bevatten dan oorspronkelijk het geval was. Het werk gaat erg langzaam en men boort steeds door een harde laag drijfzand. Schrijvende over dit zo belangrijke waterprobleem, kunnen wij mededelen uit zeer goede bron vernomen te hebben, dat twee Amerikaanse deskundigen op watergebied zich thans toevallig op Aruba bevinden. Zij namen de boringswerkzaamheden in ogenschouw en schijnen het plaatselijk Bestuur aangeraden te hebben om door te blijven boren, aangezien de voortekens zeer goed zijn. Deze twee deskundige mensen achten de aanwezigheid van het zoetwater best mogelijk.

ONZE WATERVOORZIENING.

Eerst kon men over het leidingwater beschikken van 5.30 tot 9 uur. Deze toestand hield vrij lang aan om daarna wat royaler te worden. Het werd toen van 5.30 uur tot 10 uur en kort daarop van 5.30 uur tot 12 uur. Op 31 Augustus besloot de Heer Goilo — bij wijze van een Koninginnedag tractactie — om de hele dag volop water te geven.

Tot heden moeten wij constateren, dat wij de hele dag volop water uit de kraan krijgen. De Heer Goilo deelde ons naar aanleiding hiervan mede dat alle drie waterdestilleerinrichtingen aan het werken zijn en dat er thans een voldoende hoeveelheid water in de tanks is, zodat voorlopig het water de gehele dag verstrekt kan worden. Naar aanleiding hiervan verzocht de Heer Goilo ons om den waterverbruikers te vragen om de waterbesparing zoveel mogelijk in de hand te willen werken, opdat men in staat zal kunnen zijn om deze nieuwe regeling te handhaven. De Heer Goilo zeide bovendien nog dat de fundering en het gebouw voor de vierde installatie al klaar zijn en dat de vierde inrichting binnenkort hier wordt verwacht. Zelfs stelde de Heer Goilo ons in het vooruitzicht van een vijfde inrichting, die reeds ter sprake werd gebracht toen de Statenleden op Aruba waren. Hoe het ook zij onze watersituatie wordt veel beter.

DIVERSE ONGELUKKEN.

Een zekere P. I. die naar men zegt niet erg goed bij zijn hoofd was, werd in een put gevonden, alwaar het lijk reeds in staat van ontbinding was.

Geval No. 2 is een vrouw genaamd Maria T. die door een zekeren man G. S. veertien messteken werd toegebracht op klaarlichte dag, tengevolge van onenigheid.

De vrouw werd zwaar gewond in het hospitaal opgenomen, terwijl de dader later werd ingerekend. De politie stelt een onderzoek in.

Geval No. 3 is een man genaamd A. T. als timmerman werkzaam bij het D.O.W. Hij viel van het dak van een in aanbouw zijnde kazerne en werd zwaar gewond naar het hospitaal vervoerd.

Geval No. 4. Een zekere Heer werkzaam bij het D.O.W. genaamd J. de C. trad dezer dagen een proviand winkel binnen om het een of ander te kopen. Terwijl hij bezig was te kopen, stapte een individu binnen en stak J. de C. op een verraderlijke manier in zijn rug. Het slachtoffer werd naar het hospitaal vervoerd. De dader is nog niet bekend, doch de politie stelt een onderzoek in.

ALWEER RADIOSTOORNIS.

Een tijdje geleden schreven we reeds over de radiostoornis en we haalden zelf een politiekeur aan, die met zeer veel inspanning in elkaar werd getimmerd door de Heren Landraden en dat toen — zowat een jaar geleden — vele auto's ertoe overgingen om onkosten te maken om zg. „sparkplug-suppressors" te laten plaatsen op hun automobielen.

Wij hebben zelf het Bestuur verzocht om deze keur ten uitvoer te willen brengen, doch te vergeefs. Wij willen nogmaals een beroep doen op het Hoofd der politie om aan ons billijk verzoek gehoor te willen verlenen door te zorgen dat alle automobielen en stoornisverwekkende electrische apparaten geen last meer zijn voor de radiotoestellen.

BUITENLAND.

CHURCHILL OVER DE ENGELSE BURGERWACHT.

Winston Spencer Churchill onthulde bij het bezoek aan een bataljon van de Londense Burgerwacht, dat de Britse Burgerwacht in totaal bestaat uit één-driekwart millioen mannen, die hun gewone werk doen en tegelijkertijd bij de geringste waarschuwing beschikbaar zijn om hun harten en woningen te verdedigen. Ik ben er zeker van, dat hoe de wind ook moge waaien, wij ervoor zullen zorgen, dat wij op dit eiland geen gunsten zullen behoeven te vragen van den vijand" (Londen, (AP) 11.9).

STAKINGEN IN BUENOS AIRES.

In Buenos Aires hadden lichte wanordelijkheden plaats in verband met de staking van arbeiders in verschillende industrieën als blijk van medeleven met de buschauffeurs en particuliere ondernemingen. Men protesteert tegen de verplichte opneming van hun lijnen door het vervoer-monopolie der Regering. De buschauffeurs plaatsten voertuigen dezer dagen in de garages en weigerden ze af te leveren aan de gemeentelijke autoriteiten, het veroordelingsbesluit ten spijt.

Het stilleggen van de diensten had een ernstig vervoerprobleem tot resultaat in Buenos Aires. Een groot percentage van de werkers maakt immers gebruik van de onafhankelijke buslijnen. De sympathie-stakingen hadden vooral invloed op bouw-, kleding-, metaal- en textielindustrieën. De stakers betoogden voor een papierfabriek en dwongen den eigenaar zijn arbeiders vrij te geven.

Een poging om de werknemers van een medicijnen-fabriek over te halen aan de beweging mee te doen werd voorkomen door de Politie. De Politie trof voorzorgsmaatregelen tegen opstootjes en zond 1300 detectives naar 640 fabrieks-gebieden. Tegen het middaguur beschreven de overheden de toestand als kalm.

Men zeiden, dat geen beweging van belang zich tot die tijd had voorgedaan. Men beschreef de sympathie-staking als slechts gedeeltelijk geslaagd, aangezien vele arbeiders als gewoonlijk op aan hun werk verschenen (Buenos Aires, (AP) 11.9).

AANBEVELINGEN VAN HET RUBBER COMITÉ.

Geen auto meer dan 8000 km. per jaar.

Het speciale Rubber Comité, dat door President Roosevelt werd ingesteld, stelde een rantsoenering van gasoline voor over het gehele land en drastische beperkingen in het burgerlijk gebruik van automobielen, teneinde daardoor rubber te besparen.

Roosevelt maakte bekend, dat hij de aanbevelingen „zo snel de regelingen kunnen worden getroffen" in werking zal stellen.

In een verslag aan Roosevelt zeide het Comité, dat er geen middenweg is om het nationale rubberprobleem op te lossen en de vraag slechts was: „ongemak of de nederlaag". Het Comité beval aan, dat de jaarlijkse afstand, welke elke wagen zal mogen afleggen, worde gehouden op ongeveer 5000 mijl (±8000 km.) en dat geen snelheid boven 35 mijl (bijna 60 kilometer) per uur zal worden toegestaan voor passagierswagens en vrachtauto's teneinde daardoor de duur van de banden te rekken.

Het Comité zeide, dat een noot van optimisme toelaatbaar is. Indien het productie-program voor synthetische rubber is uitgewerkt met betrekkelijk goede verwachtingen, dat het vervuld kan worden zou het mogelijk kunnen zijn het program ter besparing van rubber door het rantsoeneren van gasoline te verzachten tegen het einde van het volgend jaar. Het Comité was echter van mening, dat er vóór die tijd geen verzachting zou moeten zijn (Washington, (AP) 11.9).

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Za. en Zo.

Telegram Afdeling.

12.9.: Hr. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.

13.9.: Hr. Polvliet, tel. 455, Hotel kamer 56.

Scheepvaart Afdeling: Hr. de Troye, tel. 724, Emmastad 133A.

Dok Afdeling: Hr. J. v. d. Veen, tel. 431.

Zangkoor der Prot. Gemeente: Hierdoor willen wij alle leden er aan herinneren, dat Maandagavond 14 September as. na de repetitie een kort ledenvergadering wordt gehouden ter aanneming van het reglement. Aller opkomst is dus dringend gewenst.

Zondagsschool der Prot. Gemeente: Hierdoor wordt medegedeeld dat de Zondagsschool 6 September jl. begonnen is. Na 20 September tot begin Januari worden geen nieuwe leerlingen aangenomen.

Biljartclub „Asiento": Den leden of deelnemers van de „B" klasse wordt hierdoor medegedeeld, dat de laatste competitie partijen worden gespeeld as. Maandag 14 September. Wij verzoeken den leden, die nog 1 of 2 partijen moeten spelen om te komen, zodat wij dan de Dinsdagavond voor de bewuste halve competitie, zoals beschreven in ons maandblad, niet weer behoeven uit te stellen.

De enkele „C" klasse mensen, die nog 1 partij moeten spelen worden eveneens verzocht even onderling te regelen, dat zij vóór Donderdag 17 September as. klaar zijn. De prijzen voor die halve competities zijn Bier en Bols, enz., enz., bonnen. Reuze makkelijk.

Sociëteit „Asiento": Bestuursverkiezing: In verband met het aftreden van den Heer J. M. Leeuwrik als vertegenwoordiger van de C.S.M. in het Sociëteitsbestuur, komt een vacature te ontstaan, waarin wederom voorzien moet worden. Als candidaat kan alleen worden voorgedragen een aangesteld gezagvoerder van de C.S.M. De candidaatstellingen moeten worden ondersteund door ten minste 25 personen, geëmployeerd bij de N.V. C.P.I.M.-C.S.M. en uiterlijk 24 September as. zijn ingeleverd bij den Secretaris van de Sociëteit „Asiento". Het bestuur zal als candidaat stellen den Heer P. Bloem. Tevens is een brief binnen gekomen, waarin door 29 C.S.M. employee's de Heer G. P. de Mik als candidaat wordt gesteld.